

Asiakastietolaki, *vaiheistusasetus* ja asiakastiedon arkiston uudet vaiheet

Anna Kärkkäinen, erityisasiantuntija, STM
Erja Ailio, tiimipäällikkö, THL

Erja Ailio
25.5.2021

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaalihuollon tiedonhallinnan ohjauksen välineet

Lait

Asiakastietolaki

Velvoittaa liittymään sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon. Vaiheistaa milloin ja mitkä asiakastiedot tulee tallentaa.

Asiakasasiakirjalaki

Velvoittaa kirjaamaan asiakastietoa määrämuotoisesti

Laki Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta

Oikeuttaa saamaan Kanta-palveluihin tallennettuja tietoja

Määräykset ja päätökset

Määräys olennaisista toiminnallisista vaatimuksista

Velvoittaa Kantaan liittyviä järjestelmiä keskeisten toiminnallisuuden toteuttamisessa

Määräys sosiaalihuollon asiakirjarakenteista

Velvoittaa käyttämään asiakirjarakenteita asiakastiedon kirjaamiseen ja tallentamiseen

Päätös uudesta tiedonkeruusta

Velvoittaa luovuttamaan laitoksen lakisääteisiä tehtäviä varten välttämättömät tiedot

Ohjeet ja määrittelyt

II-III-vaiheen määrittelyt

Määrittelee Kanta-palvelujen toiminnallisuudet ja asiakirjarakenteet

Tiedonkeruiden määrittelyt

Määräykset ja päätökset

Määräys olennaisista toiminnallisista vaatimuksista

Velvoittaa Kantaan liittyviä järjestelmiä keskeisten toiminnallisuuden toteuttamisessa

Määräys sosiaalihuollon asiakirjarakenteista

Velvoittaa käyttämään asiakirjarakenteita asiakastiedon kirjaamiseen ja tallentamiseen

Päätös uudesta tiedonkeruusta

Velvoittaa luovuttamaan laitoksen lakisääteisiä tehtäviä varten välttämättömät tiedot

Sosiaalihuollon asiakirjarakenteiden kehittämisen merkkipaalat

Määräys sosiaalihuollon asiakirjarakenteista

- Tavoitteena:
 - Yhdenmukaisesti kirjattu tieto löytyy paremmin myös toiselle ammattilaiselle ja asiakkaalle.
 - Kertaalleen kirjattu tieto on helposti käytettävissä myöhemminkin, eikä sitä tarvitse toistaa kirjauksissa.
 - Asiakkaan ei asiointipaikan tai työntekijän vaihtuessa tarvitse kertoa omaa asiaansa uudestaan alusta.
 - Yhtenäiset asiakirjojen rakenteet tukevat sosiaalihuollon ammattilaisen kirjaamista.
 - Rakenteista tietoa voidaan visualisoida ja hyödyntää asiakasprosessissa.
 - Tietoa voidaan hyödyntää tilastoinnissa, johtamisessa ja tutkimuksessa.
- Yli 140 sisällöllisesti valmista (valmis- ja testi-status) asiakirjarakennetta saatavilla [Sosmeta-palvelussa](#).
- Määräys tulossa lausunnoille kesän alussa 2021.
- Määräyksellä kiinteä yhteys asiakastietolakiin. Tavoitteena saada määräys voimaan samaan aikaan asiakastietolain kanssa.
- Suunnitteilla rakenteisen kirjaamisen tuki palvelutehtävittäin.

Asiakirjarakenteet saatu valmis-tilaan
6 PT 06/2022, 1 PT 01/2023

Kanta, rakenteisen tallentamisen kyvykkyys 06/2022-

Asiakastietolaki voimaan 11/2021

Asiakirjamääräys voimaan 11/2021

Kokonaisaika-tila

LUONNOS

Asiakastietolaki ja asiakirjamääräys velvoittavat 1.9.2024 alkaen vaiheittain (kuvassa julkinen sosiaalihuolto + sen lukuun toimivat palvelunantajat)

Lapsiperheiden palvelut

Rakenteisen kirjaamisen tuki

Asiakirjojen tallentamisvelvoite

Työikäisten palvelut

Rakenteisen kirjaamisen tuki

Asiakirjojen tallentamisvelvoite

Iäkkäiden palvelut

Rakenteisen kirjaamisen tuki

Asiakirjojen tallentamisvelvoite

Lastensuojelu

Rakenteisen kirjaamisen tuki

Asiakirjojen tallentamisvelvoite

Vammaispalvelut

Rakenteisen kirjaamisen tuki

Asiakirjojen tallentamisvelvoite

Päihdehuolto

Rakenteisen kirjaamisen tuki

Asiak. tallentamisvelvoite

Perheoikeudelliset palvelut

Rakenteisen kirjaamisen tuki

Asiak. tallentamisvelvoite

Tiedonkeruun uudistus

Tiedonkeruu 1 vaihe

Tiedonkeruun 2 vaihe

2021

2022

2023

2024

2025

2026

2027

Yksityinen sosiaalihuolto:

- lapsiperheiden, työikäisten, iäkkäiden ja vammaispalvelujen asiakirjat viimeistään 1.1.2026
- päihdehuollon palvelutehtävässä syntyvät asiakirjat viimeistään 1.3.2026

II-III-vaiheen määrittelyt

Määrittelee Kanta-palvelujen
toiminnallisuudet ja
asiakirjarakenteet

**Tiedonkeruiden
määrittelyt**

sosiaalihuollossa

3. vaihe

2. vaihe

1. vaihe

Käyttöönottavissa 2018 alkaen

- Tietojen arkistointi rekisterinpitäjän omaan käyttöön
- Asiakirjojen tallennus, haku ja korjaus
- Asioiden avaaminen ja päättäminen
- Asiakkuuden hallinta
- Asiakastiedon kooste
- Käyttöoikeusmääräyksen soveltaminen
- Asiakirjojen järjestelmäallekirjoitus
- Varmenteella kirjautuminen
- Arkistonhoitajan käyttöliittymä

Käyttöönottavissa 2020 alkaen

- Rekisterinkäyttöoikeus l. palveluntuottajan mahdollisuus tallentaa ja hakea tietoa rekisterinpitäjän rekisteristä
- Rakenteiset asiakaskertomusmerkinnät
- Yhteinen asia (esim. perhe asiakkaana)
- Ammattilaisen sähköinen allekirjoitus
- Turvakiellon alaisten tietojen käsittely
- Tilapäisen yksilöintitunnisteen käsittely
- Asia- ja asiakkuusasiakirjojen uudet versiot
- Asiakastiedon koosteen rikastetumpi versio
- 2. vaiheen metatietomalli asiakasasiakirjoille
- Asiakasasiakirjojen tallentaminen rakenteisessa JSON-muodossa mahdollistuu valmistumisaikataulun mukaisesti

Käyttöönottavissa 2022

- Rakenteisuus asiakasasiakirjoissa, kattava rakenteinen tallentaminen ja asiakastiedon hyödyntäminen
 - Eteneminen palvelutehtävittäin
- Asiakkaan sähköinen allekirjoitus

- Tietojen luovuttaminen rekisterinpitäjältä toiselle sosiaalihuollossa (sos-sos)

1.1.2023

- [Lisätietoja sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston kehittämisestä](#)

Lainsäädäntö

Määräykset ja päätökset

Määräys olennaisista toiminnallisista vaatimuksista

Velvoittaa Kantaan liittyviä järjestelmiä keskeisten toiminnallisuuden toteuttamisessa

Määräys sosiaalihuollon asiakirjarakenteista

Velvoittaa käyttämään asiakirjarakenteita asiakastiedon kirjaamiseen ja tallentamiseen

Päätös uudesta tiedonkeruusta

Velvoittaa luovuttamaan laitoksen lakisääteisiä tehtäviä varten välttämättömät tiedot

Ohjeet ja määrittelyt

II-III-vaiheen määrittelyt

Määrittelee Kanta-palvelujen toiminnallisuudet ja asiakirjarakenteet

Tiedonkeruiden määrittelyt

Sosiaalihuollon rekisteritiedonkeruun kehittäminen

Keskeisiä Kanta-palveluiden etappeja

* Arvio.

Rakenteisten asiakirjojen kirjaamisen/käytön tuki

Kanta
thl

SUPPEAT
asiakas- ja
pääöstiedot

LAAJEMMAT
tiedot

TAVOITETASON
tiedot

Kanta-pilotointi

Nykyisten sosiaalihuollon tiedonkeruiden vaiheittainen karsiminen

Sote-uudistus

Väliaikaishallinto
Sote-päätös

Hyvinvointialueet

Sote-alueiden
vähimmäistietosisällöt

Uusi tieto lisääntyy vaiheittain

- Tiedonkeruun tavoitteena:
 - Kattaa kaikki sosiaalipalvelut
 - Perustuu kertakirjaamiseen ja Kanta-määrittelyihin
 - Tuottaa ajantasaista tietoa
 - Karsii yksittäisiä tiedonkeruita
- V.2023 sosiaalihuollon uuden rekisteritiedonkeruun aloitus.
- Tiedonkeruuohjeet syksyllä v. 2021.
- Sote-organisaatioiden Kanta-palveluiden liittymisten myötä paremmat mahdollisuudet tarkastella tiettyjen palvelunjärjestäjien tai palveluiden dataa.
- V. 2026 rekisteritiedonkeruun laajentuminen.
- Datan laatu vaatii pitkäjänteistä kehittämistä ja paranee vähitellen.
- ”Arjen asiakastyötä kirjaava ammattilainen on tulevaisuudessa myös laadukkaan tiedon muodostaja.” [Blogi](#)
- [Lisätietoja sosiaalihuollon rekisteriuudistuksesta](#)

Tehdään yhdessä

Informoidaan toisiamme

Edetään vaiheittain

Kiitos!